

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty



RAPORT Z EWALUACJI PROBLEMOWEJ: Efekty

Gimnazjum im. Jana Pawła II w Zespole Szkół
Filipów

Podlaski Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Białymstoku

Przebieg ewaluacji:

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole (lub placówce) przez wizytatorów do spraw ewaluacji. Raport z ewaluacji problemowej dotyczy jednego z przedstawionych poniżej obszarów.

Ewaluacja polega na zbieraniu i analizowaniu informacji:

- o efektach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki (na podstawie danych informujących o wynikach pracy szkoły (lub placówki) odzwierciedlonych w umiejętnościach, zachowaniach, postawach, działaniach uczniów i w osiąganych przez nich rezultatach na różnego rodzaju testach, egzaminach),
- o procesach zachodzących w szkole lub placówce (na podstawie danych, które informują o procesach i działaniach zachodzących i podejmowanych w szkole (lub placówce), a decydujących o sposobie funkcjonowania, charakterze szkoły (lub placówki) i przede wszystkim prowadzących do pożądaných efektów),
- o funkcjonowaniu szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów (na podstawie danych informujących o sposobie współpracy ze środowiskiem i funkcjonowaniu w środowisku oraz wykorzystaniu tych zasobów w procesie nauczania i uczenia się),
- o zarządzaniu szkołą lub placówką (na podstawie danych informujących o sposobach zarządzania decydujących o jakości działań podejmowanych w szkole lub placówce).

Ewaluacja ma na celu zebranie informacji i ustalenie poziomu spełnienia przez szkołę lub placówkę wymagań zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Opis metodologii:

Badanie zostało zrealizowane w dniach 18-04-2012 - 11-05-2012 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli Ewa Markowska, Elżbieta Arciszewska.

W trakcie ewaluacji w placówce zbierano informacje pochodzące z wielu źródeł - dyrektora, uczących w szkole nauczycieli, innych pracowników, uczniów, rodziców, partnerów szkoły i przedstawicieli organu prowadzącego. Do gromadzenia danych wykorzystano metody ilościowe (ankiety w wersji elektronicznej i papierowej), jakościowe (wywiady indywidualne, grupowe, obserwację i analizę źródeł zastanych). Zestawienie metod, technik doboru próby i liczby osób, które wzięły udział w badaniach znajduje się w tabeli poniżej. Wywiady grupowe zostały przeprowadzone po realizacji i analizie ankiet, pełniąc wobec nich funkcję wyjaśniającą.

Kategoria badanych/źródła danych	Metoda/technika	Sposób doboru próby	Wielkość próby/liczba obserwowanych jednostek
Dyrektor szkoły	Indywidualny wywiad pogłęblony	nd	nd
Nauczyciele	Ankieta elektroniczna (CAWI)	nd	nd
	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Szkoła, w której pracuję"	Badanie na próbie pełnej	24
Pracownicy niepedagogiczni	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Nauczyciele zróżnicowani pod względem stażu, nauczanego przedmiotu i pracy w zespołach zadaniowych oraz pedagog szkolny	16
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Pracownicy inni niż nauczyciele	6
Uczniowie	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Moja szkoła"	Badanie na próbie pełnej uczniów klas rok niższych od najstarszych	52
	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Mój dzień"	Badanie na próbie pełnej uczniów najstarszych klas	50
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele trzech ostatnich roczników, dobrani losowo oraz przedstawiciele samorządu szkolnego	16
Rodzice	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele rady rodziców i rad klasowych, reprezentujący różne roczniki oraz wszyscy chętni	10
	Ankieta audytoryjna (PAPI)	Badanie na próbie pełnej rodziców uczniów klas rok niższych od najstarszych	84
Partnerzy szkoły, przedstawiciele organu prowadzącego	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele organu prowadzącego i instytucji wskazanych przez dyrektora jako partnerzy	15
Obserwacja zajęć			6
Obserwacja zajęć pozalekcyjnych			
Obserwacja szkoły		Na zewnątrz, przed i po lekcjach, podczas przerw, podczas zajęć pozalekcyjnych	nd
Analiza danych zastanych			

Informacja o placówce

Nazwa placówki	Gimnazjum im. Jana Pawła II w Zespole Szkół
Patron	Jan Paweł II
Typ placówki	Gimnazjum
Miejscowość	Filipów
Ulica	Marie Konopnickiej
Numer	6
Kod pocztowy	16-424
Urząd pocztowy	FILIPÓW
Telefon	875696029
Fax	
Www	
Regon	79101044800000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	175
Oddziały	8
Nauczyciele pełnozatrudnieni	0
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	0
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	0
Średnia liczba uczących się w oddziale	21.88
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	
Województwo	PODLASKIE
Powiat	suwalski
Gmina	Filipów
Typ gminy	gmina wiejska
Liczba mieszkańców	
Wysokość wydatków na oświatę	
Stopy bezrobocia	

Wprowadzenie: obraz placówki

Raport, który Państwu przedstawiamy dotyczy wyników ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w Gimnazjum im. Jana Pawła II w Zespole Szkół w Filipowie. Poniżej znajdują Państwo najważniejsze informacje o szkole wynikające z prowadzonych badań dotyczące efektów działalności szkoły w zakresie nabywania przez uczniów wiadomości i umiejętności, ich osiągnięć egzaminacyjnych, zaangażowania i aktywności oraz przestrzegania norm społecznych.

Gimnazjum należy do Rodziny Szkół noszących imię Jana Pawła II. Działaniom szkoły przyświeca myśl jej patrona: „Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi.”

Gimnazjum osiąga średnie efekty kształcenia mierzone wynikami egzaminu zewnętrznego. Nauczyciele i dyrekcja szkoły wyrażają przekonanie, że podejmują wszelkie możliwe starania by uzyskać dobre wyniki kształcenia. Wdrażają wiele działań, które pozwalają na sukcesywny wzrost efektywności kształcenia w części matematyczno - przyrodniczej oraz pracują nad dalszą poprawą wyników.

Uczniowie angażują się w życie szkoły, zarówno podczas zajęć lekcyjnych jak i pozalekcyjnych. Pracują w samorządzie uczniowskim, redagują szkolną gazetkę „Hej”, działają w Szkolnym Kole Caritas, Katolickim Stowarzyszeniu Młodzieży i Klubie Aktywnego Widza. Prezentują swoje umiejętności podczas Festiwalu Projektów Edukacyjnych lub innych uroczystości szkolnych i środowiskowych.

Nauczyciele dbają o indywidualne potrzeby edukacyjne uczniów i poza codzienną pracą proponują udział w kółkach zainteresowań przedmiotowych, dzięki czemu uczniowie mają możliwość pogłębienia swojej wiedzy, umiejętności i zainteresowań. Ponadto gimnazjaliści uczestniczą w licznych projektach, np. Comenius „Brave enough to be kind”, konkursach, np. „Sfotografuj wolność”, akcjach charytatywnych, np. „Warto być dobrym”, ekologicznych np. „Parada z okazji św. Franciszka z Asyżu”.

Szkoła jest miejscem bezpiecznym, w którym uczniowie znają swoje prawa i obowiązki, uczą się współżycia i współdziałania w grupie oraz ponoszenia konsekwencji i odpowiedzialności za swoje działania.

Zapraszamy do zapoznania się z raportem, który zawiera więcej szczegółowych danych o szkole w obszarze objętym ewaluacją.

Wyniki ewaluacji:

Obszar: Efekty

Wymaganie: *Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe*

Komentarz:

Wszyscy nauczyciele są zaangażowani w analizę wyników egzaminu zewnętrznego. Podczas analizy wykorzystuje się zarówno metody ilościowe, jak również jakościowe, z uwzględnieniem czynników kontekstowych. Formułowane na podstawie analiz wnioski odnoszą się do różnych obszarów funkcjonowania szkoły. Wdrażanie wniosków przyczynia się do poprawy wyników egzaminu i efektywności kształcenia.

W szkole analizuje się wyniki egzaminu zewnętrznego. Jak wynika z wypowiedzi dyrektora i nauczycieli, analiza prowadzona jest na poziomie pojedynczych uczniów i zespołów klasowych przez nauczycieli wychowawców oraz w zespołach przedmiotowych (humanistyczny, matematyczno - przyrodniczy, języka obcego), a wnioski w formie raportu, sprawozdania lub protokołu przekazywane są na posiedzeniach rady pedagogicznej, podczas których odbywa się dyskusja i tworzone są plany naprawcze. Informacje uzyskane od dyrektora i nauczycieli oraz zapisy w dokumentacji wskazują, że stosuje się ilościowe i jakościowe metody analizy. Zestawia się wyniki szkoły w ujęciu punktowym i staninowym z osiąganymi w powiecie, województwie i kraju, porównuje się wyniki Gimnazjum w kolejnych latach. Analizuje się wyniki poszczególnych uczniów oraz klasy (wynik średni, najwyższy i najniższy, mediana, modalna, liczba uczniów w poszczególnych grupach wyników), omawia się łatwość zadań i opanowanie umiejętności w poszczególnych standardach. Zadania sprawiające trudność analizowane są pod kątem treści i możliwości rozwiązania. W analizie wyników egzaminu uwzględnia się trzyletnie wskaźniki edukacyjnej wartości dodanej oraz bada się przyrost wiedzy każdego ucznia za pomocą kalkulatora EWD (porównanie przewidywanego wyniku na podstawie wyniku ze sprawdzianu). Ponadto dokonuje się analizy kontekstowej w odniesieniu do konkretnych uczniów, biorąc pod uwagę ich sytuację rodzinną, stan zdrowia, indywidualne możliwości oraz specyficzne trudności w nauce (opinie, orzeczenia). Oprócz tego, dokonuje się porównania wyników egzaminu z ocenami ucznia oraz analizy wyników egzaminów próbnych aby uzyskać wskazówki do dalszej pracy z uczniami („zastanawiamy się w jaki sposób możemy pomóc jako szkoła, w jaki sposób wydobyć potencjał”). Wnioski z dokonywanych analiz stanowią podstawę tworzenia programów naprawczych (Program poprawy efektywności kształcenia dla przedmiotów humanistycznych na etap kształcenia 2008-2011) i są uwzględniane przez wszystkich nauczycieli w planach wynikowych. Wszyscy ankietowani nauczyciele stwierdzili, że znają wnioski z analizy wyników egzaminu zewnętrznego z poprzedniego roku szkolnego w pełni (21/24), bądź w zakresie, który ich bezpośrednio dotyczy (3/24). Podkreślali, że „cała szkoła pracuje na wynik”.

W opinii dyrektora i nauczycieli analiza wyników egzaminów służy przede wszystkim uczniom („w naszej szkole uczeń jest podmiotem”, „rozwijanie możliwości i zdolności uczniów, rozpoznanie obszarów wsparcia, w których uczniowie potrzebują pomocy”) oraz podniesieniu jakości pracy szkoły poprzez poprawę efektywności kształcenia, doskonalenie warsztatu pracy nauczyciela. Ma też wpływ na organizację doskonalenia nauczycieli, ustalenie kierunków pracy szkoły (dodatkowe zajęcia, współpraca z innymi organizacjami w gminie, powiecie, np. zespoły interdyscyplinarne) oraz planowanie pracy dydaktycznej (modyfikacja metod, indywidualizacja). Przykłady wdrożonych wniosków pochodzących z analiz wyników egzaminów podał dyrektor podczas wywiadu i nauczyciele w ankietach:

- modyfikacja planów pracy pod kątem zawartości dotyczącej wiadomości i umiejętności, które wypadły słabo na egzaminie (plany wynikowe, wymagania edukacyjne, zwiększenie liczby godzin na kształcenie umiejętności, które wypadły słabo, uwzględnianie standardów wymagań egzaminacyjnych), w tym opracowywanie i realizacja programów naprawczych,
- modyfikacja zestawów ćwiczeń (czytanie ze zrozumieniem, wykorzystanie różnych źródeł wiedzy, ortografia, interpunkcja, wypowiadanie się pełnym zdaniem, poprawność wypowiedzi, obliczenia zegarowe, czasowe,

- kalendarzowe...),
- dostosowanie metod i treści do możliwości i indywidualnych potrzeb uczniów (indywidualizacja),
- systematyczne sprawdzanie stopnia opanowania umiejętności przez uczniów w odniesieniu do podstawy programowej (testy diagnostyczne, egzaminy próbne),
- zajęcia dodatkowe (z art. 42 KN, zajęcia wyrównawcze, koła zainteresowań),
- współpraca między nauczycielami i pedagogiem (wymiana doświadczeń, korelacja międzyprzedmiotowa),
- stosowanie zróżnicowanych form i metod pracy (aktywizujące, uatrakcyjnianie zajęć),
- współpraca z rodzicami (rzetelne przekazywanie informacji),
- utrwalanie zdobytej wiedzy i wdrażanie do samokontroli,
- przekazywanie informacji uczniom (typowe błędy, systematyczność),
- organizowanie konkursów i zachęcanie do udziału.

Wdrażane w szkole wnioski z analizy wyników egzaminów przyczyniają się do wzrostu wyników egzaminu gimnazjalnego i poprawy efektywności kształcenia w części matematyczno – przyrodniczej. Z analizy dokumentacji wynika, że ze wszystkich analiz wyciągane są wnioski, które wdraża się poprzez określenie zadań do wykonania. Dyrektor i nauczyciele w wywiadach podali przykłady działań, które ich zdaniem, przyczyniły się do wzrostu efektów kształcenia:

- wdrożenie programów naprawczych i własnych („Program przygotowania do egzaminu”),
- indywidualizacja pracy z uczniami,
- pomoc psychologiczno - pedagogiczna,
- praca z uczniem zdolnym i posiadającym opinię z poradni,
- uwzględnianie w planach wynikowych treści, które mają poprawić umiejętności znajdujące się w obrębie standardów najslabiej opanowanych i częściowo opanowanych,
- zwracanie uwagi na poprawność ortograficzną przez wszystkich nauczycieli,
- zwiększenie liczby godzin na zajęcia z ortografii i formy wypowiedzi pisemnych wynikających z podstawy programowej,
- konkursy ortograficzne,
- sprawdzanie kryterialne,
- zmiana podręcznika z języka obcego,
- zwiększenie liczby egzaminów próbnych,
- systematycznie prowadzone badanie osiągnięć edukacyjnych uczniów.

Jako przykład efektu nauczyciele podali, że w wyniku tych działań lepiej wypada standard „tworzenie własnego tekstu” („zauważyliśmy, że nie ma takiego ucznia, który nie podjął pisanie pracy, nawet z dysleksją, wcześniej sporo osób nawet nie podejmowało pisanie”). Zdaniem nauczycieli na lepsze wyniki na egzaminie ma wpływ nagradzanie uczniów za postępy w nauce (nagroda dla osoby, która najbardziej poprawiła średnią ocen), za czytelność, za wysoki poziom frekwencji. Wdrażane działania doskonalące skutkują poprawą wyników egzaminu w skali staninowej:

- część humanistyczna: 2009, 2010 – stanin 3/niski/, 2011 – stanin 4 /niżej średni/,
- część matematyczno – przyrodnicza: 2009 – stanin 3 /niski/, 2010 i 2011 – stanin 5 /średni/,
- język angielski: 2010 i 2011 – wynik średni).

Wyniki nadal mieszczą się nieco poniżej średniej krajowej (wyniki z języka angielskiego są zbliżone do powiatowych), ale nastąpiło przesunięcie z obszaru wyników niskich do średnich. Efektywność mierzona EWD (edukacyjna wartość dodana) w przypadku części humanistycznej plasuje się nieco poniżej przeciętnej, natomiast w części matematyczno – przyrodniczej sukcesywnie wzrasta (w latach 2009 – 2011 powyżej przeciętnej). W opinii partnerów i przedstawicieli samorządu wyniki egzaminów zewnętrznych od lat mieszczą się w średnim przedziale, a wszyscy uczniowie „idą do szkół ponadgimnazjalnych”. Podkreślali zróżnicowane środowisko, z którego pochodzą uczniowie doceniając starania nauczycieli i dyrektora w kierunku poprawy wyników kształcenia.

Powyższe argumenty świadczą o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Poziom spełnienia wymagania: B

Uczniowie Gimnazjum w Filipowie nabywają wiadomości i umiejętności zgodne z podstawą programową. Ich osiągnięcia szkolne są poddawane wnikliwej analizie, podczas której uwzględnia się możliwości rozwojowe oraz wpływ środowiska, w którym funkcjonują. Z analizy osiągnięć uczących się formułowane są wnioski, których wdrażanie częściowo przyczynia się do wzrostu efektów kształcenia.

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności zgodne z podstawą programową. Odnosząc się do opanowania w poprzednim roku szkolnym wiadomości i umiejętności opisanych w podstawie programowej przez gimnazjalistów, nauczyciele najczęściej wskazywali poziom 6 (13/24) w skali 1 (nieвелиki stopień) – 8 (duży). Partnerzy i przedstawiciele samorządu zaproszeni do wywiadu uznali, że m.in. dzięki projektom i udziałowi w konkursach uczniowie nabywają różne wiadomości i umiejętności (kompetencje, technologia komputerowa, „konkursy poszerzają horyzonty myślowe, kształcą umiejętność zachowania się w różnych sytuacjach i radzenie ze stresem”). Podkreślali wagę autorytetów dla młodzieży i kształtowanie postaw: prospołecznej („poszanowanie innej osoby i inności”, wolontariat), patriotycznej („sam proces dochodzenia do nadania imienia szkole to budowanie wartości, patron to właściwy wzorzec dla młodzieży”), prozdrowotnej i proekologicznej. Realizacja podstawy programowej jest kontrolowana w ramach nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły. Nauczyciele składają sprawozdania z realizacji podstawy programowej oraz monitorują nabywanie wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej poprzez badanie osiągnięć i postępów uczniów.

Jak wynika z informacji uzyskanych od dyrektora (wywiad), nauczycieli (ankieta) i z analizy dokumentacji, w szkole analizuje się osiągnięcia uczniów. Zdaniem ankietowanych nauczycieli analizują oni osiągnięcia uczniów: wszystkich (20/24), większości (2/24), w wybranych, uzasadnionych przypadkach (2/24). Na potwierdzenie podali przykłady takich analiz:

- bieżąca analiza osiągnięć w odniesieniu do pojedynczych uczniów i całej klasy (sprawdziany, kartkówki, testy, karty pracy, praca domowa, odpowiedzi ustne, prace klasowe, prace pisemne, prace dodatkowe, testy sprawnościowe) – 20 wskazań,
- analiza wyników egzaminów zewnętrznych, w tym próbnych i obliczanie rocznego EWD – 13 wskazań,
- analiza osiągnięć, postępów (porównawcza) w ciągu semestru i roku szkolnego (klasyfikacja śródroczna i roczna, stypendia, nagrody, oceny cząstkowe, postępy uczniów uczestniczących w zajęciach wyrównawczych) – 11 wskazań,
- testy diagnostyczne („na wejściu” i na zakończenie roku szkolnego w każdej klasie) – 7 wskazań,
- analiza udziału i osiągnięć w konkursach i zawodach sportowych – 7 wskazań,
- analiza pracy uczniów na lekcji (aktywność, zaangażowanie, praca w grupach) – 7 wskazań,
- ocena zachowania i frekwencji (zeszyt uwag i pochwał) – 5 wskazań,
- analiza pod kątem uzdolnień (sportowe, wokalne) – 4 wskazania,
- rozmowy z uczniami (powody porażki lub sukcesu, wspólne wyciąganie wniosków, przygotowanie się do poprawy sprawdzianu) – 3 wskazania,
- analiza czytelnictwa, analiza pod kątem opanowania poszczególnych umiejętności, samoocena uczniów - po 2 wskazania.

Prowadzona analiza osiągnięć uczniów uwzględnia ich możliwości rozwojowe. Według dyrektora źródłem informacji dla nauczycieli o możliwościach rozwojowych dziecka są: opinie z poradni psychologiczno - pedagogicznej, udostępniona dokumentacja zdrowotna ucznia, własne obserwacje, badania socjometryczne, rozmowy z uczniami, nauczycielami i rodzicami, informacje uzyskane z instytucji współpracujących ze szkołą (Podlaskie Centrum Pomocy Bliźniemu w Garbasie) oraz diagnoza przeprowadzona przez pedagoga lub nauczyciela. Zdaniem dyrektora i nauczycieli uwzględnianie możliwości rozwojowych uczniów w analizie ich osiągnięć pozwala na odpowiednie zaplanowanie pracy (indywidualizacja, wsparcie psychologiczno – pedagogiczne, dostosowanie wymagań edukacyjnych oraz form i metod pracy) oraz dostosowanie sposobów sprawdzania osiągnięć uczniów. Wypowiedzi uczniów klas II i III na temat stopnia trudności zajęć w skali 1 (bardzo łatwe) - 8 (bardzo trudne) były zróżnicowane. W przypadku uczniów klas II najwięcej wskazań dotyczyło poziomu 5 (14/42) i 4 (11/42), po 7 osób wskazało poziom 6 i 3, 5 uczniów wskazało poziom 1, 4 - poziom 2, 3 – poziom 7, 1

osoba - 8. Ankietowani uczniowie klas III (Mój Dzień) wskazywali najczęściej poziom 3 (14/50), 9 wskazań dotyczyło poziomu 4, 8 - 2, 6 - 1, 5 - 5, 4 - 6, 1 - 7, 3 osoby wskazały poziom 8. Zdaniem ponad połowy ankietowanych trzecioklasistów (30/50) zajęcia lekcyjne, w których uczestniczyli w dniu badania były dostosowane do ich możliwości dość często (25/50) lub bardzo często (5/50), pozostali uznali, że bardzo rzadko (9/50) lub wcale (11/50). Różnica pomiędzy analizowaną placówką, a jednostkami uwzględnionymi w porównaniu jest istotna statystycznie - w badanej szkole większy procent dotyczy odpowiedzi „nie, wcale”.

Należy zauważyć, że nauczyciele dostrzegają możliwości uzyskania lepszych wyników przez uczniów. Potwierdza to większość ankietowanych rodziców (65/98), rodzice oraz uczniowie uczestniczący w wywiadach grupowych. Rodzice mówili, że nauczyciele chwalią uczniów za osiągnięcia („pochwała słowna”, „chwalenie na forum szkoły”, „nagrody na apelu”), nawet za małe postępy, szczególnie uczniów „słabych”. Doceniają uczniów, którzy zrobili największy postęp w nauce („uczniowie rywalizują żeby mieć dobrą średnią”), a rodzice otrzymują listy pochwalne. Są też dyplomy za aktywność, za zachowanie, informacje zapisywane są w zeszytach z uwagami i pochwałami. Nauczyciele zachęcają do udziału w konkursach oferując pomoc w przygotowaniach. Rozmówcy podkreślali, że dzieci z chęcią chodzą do szkoły na zajęcia dodatkowe („są zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze z matematyki i języka obcego, dla zdolnych są konkursy w szkole i poza szkołą”, zajęcia w ramach realizowanych projektów, np. Comenius). Dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Filipów młodzież może rozwijać swoje zainteresowania, np. biorąc udział w konkursach organizowanych przez stowarzyszenie (konkurs „Jestem dumny, że mieszkam w Filipowie”). Organizowane są „zielone szkoły”, wyjazdy do kina, do muzeum, na basen. Uczniowie mają możliwość udziału w zajęciach organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury, Warsztaty Terapii Zajęciowej (zajęcia i szkolenia dla dzieci z wolontariatu). Uczniowie, jako przykład, podali prowadzenie kroniki szkolnej, co ich zdaniem jest dowodem na wiarę nauczycieli w ich poczucie odpowiedzialności. Zdaniem uczniów nauczyciele dostrzegają ich sukcesy, motywują do rozwijania zainteresowań, do poznawania świata („motywują nas pochwałami, ocenami, dodatkową oceną za szybciej oddaną pracę”), zachęcają do udziału w konkursach, zawodach, „prezentują nasze prace, gdy wygramy w konkursie, zdobędziemy wyróżnienie, nagrodę”. Jest również informacja na stronie internetowej szkoły i w gazetce szkolnej. W opinii uczniów nauczyciele pomagają, „gdy mamy problemy ze zrozumieniem lekcji udzielają dodatkowych wyjaśnień”. Dodali jeszcze, że mają możliwość wyjazdu do Białegostoku na uczelniane zespoły badawcze i podkreślali, że „szkoła jest dumna z uczniów - nie zapomina o absolwentach - ”mamy organizowane spotkania z absolwentami, dowiadujemy się od nich, jak jest w innych szkołach”. Nauczyciele (24) w ankiecie pozytywnie ocenili swoich uczniów (w skali 1 – 8, gdzie 1 oznacza wynik skrajnie negatywny), uznając, że: uczniowie w większości są zdyscyplinowani (najwięcej wskazań poziom 7 – 13 osób), mają chęć do nauki (poziom 6 – 11 wskazań, poziom 7 – 8 wskazań), uzyskują lepsze wyniki (poziom 6 – 12 wskazań), przejawiają własną inicjatywę (poziom 7 – 14 wskazań), są zaangażowani i aktywni (poziom 7 – 18 wskazań). Warto zauważyć, że nie było wskazań 1 – 3.

W szkole formułuje się i wdraża wnioski z analizy osiągnięć uczących się. Zdaniem nauczycieli z analizy wynika jakie są braki, co wykorzystuje się do planowania pracy dydaktycznej („wiadomo jakie treści należy powtórzyć”). Można również określić uzdolnienia uczniów i zaplanować koła zainteresowań oraz zachęcić do udziału w konkursach i zawodach sportowych. Dyrektor i nauczyciele w wywiadach podali przykłady wykorzystania wniosków z analizy osiągnięć uczniów:

- stosowanie różnego rodzaju nagród za postępy i osiągnięcia uczniów (nagroda za największy postęp w nauce, za 100% frekwencję, Statuetka Absolwenta za osiągnięcia w różnych obszarach),
- modyfikacja metod pracy pod kątem efektywności, w tym częstsze stosowanie metody projektu,
- realizacja projektów mająca na celu poprawę efektów kształcenia,
- indywidualizacja pracy z uczniem, zarówno zdolnym, jak również mającym trudności.

Wdrażanie wniosków częściowo przyczynia się do wzrostu efektów kształcenia. W ocenie dyrektora wdrażane wnioski z analizy osiągnięć uczniów przekładają się na wzrost efektów kształcenia. Na poparcie podał przykłady:

1. Dokonano weryfikacji systemu kar i nagród, podniesiono spójność systemu oceniania oraz jego funkcji motywującej, wprowadzono nagrodę za najwyższe podwyższenie średniej ocen w stosunku do roku poprzedniego. W efekcie spełniło to motywującą rolę („grupa uczniów najsłabszych ma motywację do nauki, aby uzyskać nagrodę na koniec roku”).
2. Poprawa pozycji Gimnazjum w skali staninowej oraz poprawa wskaźnika EWD rocznego i 3-letniego dzięki podjętym działaniom w ramach realizacji projektów: „Rozwój przez kompetencje.” (rozwój kompetencji kluczowych uczniów gimnazjów w zakresie nauk matematyczno - przyrodniczych i przedsiębiorczości),

w ramach projektu przeprowadzono testy diagnozujące wiedzę na wejściu oraz badanie osiągnięć uczniów.

3. W wyniku diagnozy uczniów zdolnych zorganizowano zajęcia. Działania te uwzględniały pracę indywidualną z uczniem (spotkania z nauczycielem, konsultacje) przygotowujące do udziału w różnorodnych konkursach, indywidualizację pracy na lekcji, dodatkowe zadania do wykonania, możliwość udziału w projektach edukacyjnych, co w efekcie zaowocowało sukcesami w konkursach (2011 - laureat w Konkursie Przedmiotowym z Języka Polskiego i finalista w Biologicznym Konkursie Przedmiotowym, 2012 laureat w Historycznym Konkursie Przedmiotowym i finalista w Matematycznym Konkursie Przedmiotowym).

Na podstawie trzyletnich wskaźników egzaminacyjnych (wynik końcowy egzaminu i EWD - edukacyjna wartość dodana) 2009 - 2011 Gimnazjum w Filipowie to szkoła z nieco ponadprzeciętną efektywnością (EWD 2010: +2,2) w zakresie przedmiotów matematyczno – przyrodniczych i wynikami niższymi w stosunku do średniej w kraju (stanin: 2009 – niski, 2010 i 2011 – średni) oraz z niską efektywnością (EWD 2010: - 1,52) i nieco niższymi wynikami od średniej krajowej w części humanistycznej (stanin: 2009, 2010 – niski, 2011 – niżej średni). Odsetek niepromowanych uczniów w ostatnich dwóch latach wyniósł:

- 2010/11 – 3,95% (7/177),
- 2009/10 – 3,27% (6/183)

Powyższe argumenty wskazują na średni poziom spełnienia wymagań.

Poziom spełniania wymagań: C

Wymaganie: *Uczniowie są aktywni*

Komentarz:

Gimnazjum tworzy warunki i daje szansę wszystkim uczniom do samorealizacji poprzez udział w różnorodnych działaniach. Uczniowie uczestniczą w zajęciach prowadzonych w szkole. Podejmują różne aktywności na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły. Poniżej zostaną wskazane argumenty, które świadczą o wysokim stopniu spełnienia wymagań.

Z przeprowadzonego badania wynika, że uczniowie są zaangażowani w zajęcia organizowane przez szkołę. Zaangażowanie uczniów na zajęciach potwierdzają nauczyciele, uczniowie oraz ich rodzice. Wszyscy ankietowani nauczyciele wysoko oceniają aktywność uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych. Większość ankietowanych nauczycieli (19/24), w skali ośmiostopniowej, oceniając zaangażowanie uczniów w zajęcia lekcyjne wskazała wartość 7 i 8, a pozostali wartość 6 i 5. W opinii nauczycieli aktywność uczniów przejawia się poprzez współpracę i współdziałanie w grupie podczas zajęć, samodzielne wykonanie pomocy dydaktycznych, albumów, pisanie referatów, zgłaszanie się uczniów do odpowiedzi podczas zajęć, rozwiązywanie dodatkowych zadań i ćwiczeń, wyrażanie własnego zdania. Nauczyciele podczas wywiadu stwierdzili, że podejmują różnorodne działania mobilizujące uczniów do aktywności. Rozbudzają zainteresowania wychowanków poprzez zachęcania ich do udziału w projektach, konkursach, zawodach, kołach zainteresowań i zajęciach organizowanych poza szkołą (np. „zielone szkoły”). Należy dodać, że większość ankietowanych rodziców (63/84) jest zdania, że ich dzieci angażują się w zajęcia szkolne. Pozostali rodzice byli odmiennego zdania i stwierdzili, że ich dzieci raczej niechętnie (19/84) i zdecydowanie niechętnie (2/84) angażują się w zajęcia szkolne. Deklarowany poziom zaangażowania uczniów w zajęcia jest zróżnicowany. Połowa ankietowanych uczniów klas II i 23 z 50 ankietowanych z klas III uważa, że zajęcia w których uczestniczą są wciągające i angażujące. Dla 21 z 52 uczniów klas II i 23 z 50 uczniów klas III niektóre zajęcia są wciągające, ale zdarza się to dość rzadko. Pozostali uczniowie są zdania, że zajęcia w ogóle nie są wciągające i angażujące. Większość obserwowanych zajęć (5/6) potwierdza, że uczniowie angażują się w zajęcia i ma to bezpośredni związek z działaniami nauczyciela. Uczniów aktywizują i mobilizują do pracy zróżnicowane metody pracy nauczyciela, dobre relacje uczeń - nauczyciel oraz dodatkowe pytania, które naprowadzają ucznia na poprawną odpowiedź.

Należy podkreślić, że zaangażowanie uczniów widoczne jest również na zajęciach pozalekcyjnych. Tego zdania są wszyscy ankietowani nauczyciele, którzy bardzo wysoko ocenili zaangażowanie uczniów w zajęcia pozalekcyjne, wybierając na ośmiostopniowej skali, skrajne wartości 7 i 8. Zdaniem nauczycieli dość liczna grupa uczniów

systematycznie uczęszcza na zajęcia dodatkowe rozwijające ich zainteresowania i talenty, aktywnie uczestniczy w życiu szkoły przygotowując apele, uroczystości, różne imprezy szkolne, aktywnie działając w Samorządzie Uczniowskim, Szkolnym Kole Caritas, Katolickim Stowarzyszeniu Młodzieży, Klubie Aktywnego Widza oraz w grupie tzw. Młodzi Kustosze. Uczniowie gimnazjum redagują szkolną gazetkę „Hej”, umieszczają artykuły na stronie internetowej szkoły, chętnie biorą udział w konkursach, zawodach sportowych, organizują akcje charytatywne, śpiewają w parafialnej scholi, a w ramach „Klubu Fair Play” organizują zajęcia dla uczniów szkoły podstawowej. Ponad połowa ankietowanych rodziców (60/84) potwierdziła, że ich dzieci biorą udział w zajęciach pozalekcyjnych przejawiając różny poziom zaangażowania. Ankietowani uczniowie klas II (33/52) i III (28/50) uważają, że zajęcia pozalekcyjne organizowane przez szkołę są interesujące i wciągające.

Kolejnym argumentem potwierdzającym spełniania wymagania jest aktywność uczniów przejawiająca się w podejmowaniu różnorodnych działań na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły. Na potwierdzenie tej tezy dyrektor i nauczyciele podali szereg działań uczniowskich, wśród których wymienili między innymi: współtworzenie kół zainteresowań (plastyczne, matematyczne, informatyczne, językowe, sportowe), społecznych (Szkolne Koło „Caritas”), organizowanie imprez okolicznościowych (np. Rocznicą Dnia Niepodległości, Dzień Nauczyciela, Dzień Dziecka), charytatywnych (np. „Szlachetna Pączka”, „Góra grosza”), przygotowanie przedstawienia „Misterium męki pańskiej” wspólnie z uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej. Z wywiadu grupowego z nauczycielami dodatkowo wynika, że szkoła pomaga uczniom planować własny rozwój w dłuższej perspektywie poprzez udział uczniów w realizowanych projektach (np. „Uczenie się przez doświadczenie”), zajęciach dodatkowych i kołach zainteresowań, organizację zajęć przez liderów młodzieżowych gimnazjum uczniom szkoły podstawowej, którzy sprawiają problemy wychowawcze, współpracę z Rodzinami Katyńskimi (np. „Katyń ocalić od zapomnienia”).

W opinii przedstawicieli organu prowadzącego i partnerów szkoły oraz rodziców uczniowie inicjują i realizują różnorodne przedsięwzięcia wpływające na rozwój ich i szkoły. Uczestnicy wywiadów grupowych podkreślali, że działalność charytatywna (np. współpraca z Domem Dziecka w Pawłowce) i ekologiczna uczniów jest widoczna i akceptowana w środowisku lokalnym. Zwrócili również uwagę na takie działania młodzieży jak: udział uczniów w projektach realizowanych w szkole (międzynarodowa wymiana młodzieży), organizowanie zajęć przez gimnazjalistów uczniom klas młodszych („starszy brat”). Większość ankietowanych uczniów klas II (33/52) potwierdziła, że ma wpływ na to co dzieje się w szkole oraz wskazała w jakich kwestiach mają wpływ na prowadzenie i planowanie zajęć: organizacja zajęć (23/52), zakres omawianego materiału (13/52), stosunek nauczycieli do uczniów (17/52), wyposażenie (13/52). Zdania ankietowanych uczniów klas III odpowiadających na pytanie dotyczące wpływu na to, co dzieje się na lekcjach w dniu badania były podzielone. Swoje wpływy na to, co dzieje się w danym dniu na lekcjach potwierdziło 23 z 50 ankietowanych trzecioklasistów, pozostali uznali, że nie mieli takiego wpływu. Wskazali w jakich kwestiach mają wpływ na prowadzenie i planowanie zajęć: organizacja zajęć (21/50), zakres omawianego materiału (16/50), stosunek nauczycieli do uczniów (18/50), wyposażenie (6/50). W wywiadzie grupowym uczniowie powiedzieli, że mają możliwość wpływania na to, w jaki sposób się rozwijają i na potwierdzenie podali przykłady:

- realizują projekty,
- biorą udział w konkursach, w kołach zainteresowań,
- uczestniczą w targach edukacyjnych,
- uczestniczą w akcjach charytatywnych,
- organizują turnieje, konkursy, wycieczki, dyskoteki,
- przygotowują gazetki okolicznościowe, dbają o estetykę szkoły (wystrój klas i korytarzy),
- opiekują się Izbą Tradycji Regionalnej,
- organizują spotkania z ciekawymi ludźmi.

Na zakończenie należy dodać, że szkoła realizuje działania zainicjowane przez uczniów. Dyrektor i nauczyciele zgodnie stwierdzili, że największą inicjatywą uczniowską było nadanie szkole imienia Jana Pawła II i sztandaru. Rozmówcy podkreślili, że większość inicjatyw uczniowskich jest realizowana, np. turnieje piłki nożnej, siatkowej, zajęcia pozalekcyjne, uroczystości szkolne, wyjazdy do kina, teatru, na basen. Uczniowie podczas wywiadu potwierdzili, że pomysły, które zgłaszają są zazwyczaj akceptowane przez nauczycieli i przy ich realizacji otrzymują wsparcie ze strony nauczycieli, np. w ramach działań ekologicznych zorganizowali happening pt. „Parada z kożą – nie niszczyć przyrody”, a uczestnikom Warsztatów Terapii Zajęciowej przygotowali pokaz mody z różnych wieków. Z obserwacji placówki wynika, że na terenie szkoły dostępne są informacje dotyczące działań zainicjowanych przez uczniów, widać przykłady aktywności uczniów. Na tablicy Samorządu Uczniowskiego są informacje dotyczące pracy samorządu. W gablotach są puchary zdobyte przez uczniów podczas zawodów, na tablicach są dyplomy,

zdjęcia uczniów biorących udział w różnych projektach (np. Comenius), plakaty zachęcające do udziału w różnych przedsięwzięciach oraz prace plastyczne uczniów. Aktywność uczniowska jest bardzo widoczna na stronie internetowej szkoły, która jest uzupełniana na bieżąco.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Respektowane są normy społeczne*

Komentarz:

W gimnazjum respektowane są normy społeczne, uczniowie czują się w nim bezpiecznie i wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje. Nauczyciele podejmują różnorodne działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań, których skuteczność jest analizowana. Działania te uwzględniają inicjatywy uczniów oraz w razie potrzeby są modyfikowane. Uczniowie prezentują zachowania zgodne z wymaganiami. Poniżej zostaną wskazane argumenty, które świadczą o spełnianiu tego wymagania na poziomie średnim.

Z informacji uzyskanych od uczniów, rodziców, nauczycieli, dyrektora, pracowników niepedagogicznych, partnerów szkoły i samorządu oraz obserwacji zajęć wynika, że szkoła zapewnia uczniom poczucie bezpieczeństwa.

Dokonana analiza wyników badania potwierdza tezę, że uczniowie w szkole czują się bezpiecznie. Zdecydowana większość gimnazjalistów z klas III stwierdziła, że w dniu badania czuła się bezpiecznie podczas lekcji (42/50) oraz w czasie przerw (40/50). Na terenie szkoły poza zwykłymi godzinami jej pracy bezpiecznie czuje się 38 z 52 ankietowanych uczniów klas II, a 12 drugoklasistów nigdy nie była na terenie szkoły po zajęciach lekcyjnych. Większość ankietowanych uczniów klas II (32/52) stwierdziła, że w szkole nie ma miejsc, w których czują się mało bezpiecznie. Pozostali jako miejsca w szkole, w których czują się mało bezpiecznie wymienili: korytarz (13 osób), toalety (9 osób), klasa (7 osób), boisko (6 osób), szatnia (6 osób), stołówka (6 osób), inne (4 osoby). Drugoklasiści wskazali również w ankiecie, że w szkole w ciągu ostatniego roku szkolnego miały miejsce następujące zdarzenia wpływające negatywnie na ich poczucie bezpieczeństwa: agresja słowna (59 wskazań), bójki (23 wskazania, w tym 5 z użyciem ostrego narzędzia), kradzieże (11 wskazań), wymuszenia (2 wskazania). W opinii rodziców, partnerów szkoły, pracowników niepedagogicznych dzięki działaniom dyrektora i całej rady pedagogicznej poziom bezpieczeństwa w szkole każdego roku poprawia się. W szkole funkcjonuje monitoring, wszystkie wejścia i wyjścia są zabezpieczone, nikt obcy bez wylegitymowania się nie może wejść do budynku. Nauczyciele w czasie przerw pełnią dyżury, pielęgniarka szkolna jest codziennie w szkole. Uczniowie dojeżdżający mają zapewnioną opiekę świetlicową lub uczestniczą w zajęciach sportowych, które rozpoczynają się o godzinie 7.00 rano. Co roku odbywa się próbna ewakuacja szkoły. Wśród personelu szkoły jest osoba przeszkolona w zakresie ratownictwa medycznego. Wszelkiego rodzaju zabezpieczenia przeciwpożarowe są na bieżąco aktualizowane i remontowane. Uczniowie nie mogą w czasie lekcji i przerw wyjść ze szkoły, jeżeli nie mają pisemnej zgody nauczyciela lub rodzica. Zdaniem rodziców duży wpływ na poczucie bezpieczeństwa uczniów ma dobry przepływ informacji pomiędzy nauczycielami oraz pomiędzy nauczycielami a rodzicami. Obserwacje zajęć i placówki wykazały, że nauczyciele dbają o bezpieczeństwo fizyczne uczniów podczas lekcji, jak również podczas zajęć pozalekcyjnych.

Wypowiedzi uczniów, partnerów szkoły i samorządu oraz przeprowadzona obserwacja placówki dostarczyły argumentów potwierdzających, że uczniowie znają obowiązujące w szkole normy. Dla zdecydowanej większości uczniów klas II (47/52) i klas III (45/50) zasady właściwego zachowania się w szkole są jasne. W uzupełnieniu swojej ankietowej odpowiedzi, uczniowie w trakcie wywiadu wskazali, jakie normy i zasady postępowania obowiązują w szkole. Zdaniem uczniów nie wolno łamać zasad zawartych w Statucie szkoły, bo grozi to konsekwencjami, np. za palenie papierosów trzeba napisać referat na temat szkodliwości palenia papierosów. Ponadto uczniowie powiedzieli, że „imię szkoły zobowiązuje do odpowiedniego zachowania”. Partnerzy uczestniczący w wywiadzie uważają, że uczniowie znają zasady dobrego zachowania oraz normy obowiązujące w szkole, ale nie zawsze je przestrzegają. Zdarza się, że palą poza budynkiem szkoły, ale zaznaczyli, że jest to

niewielka grupa uczniów. Zdaniem rozmówców uczniowie uczestnicząc w uroczystościach patriotycznych, w akcjach charytatywnych, pomagając osobom słabszym (Warsztaty Terapii Zajęciowej) prezentują postawy godne naśladowania. W opinii rozmówców większość uczniów zachowuje się dobrze, zgodnie z obowiązującymi normami. Podczas obserwacji placówki zwrócono uwagę na to, że uczniowie w czasie przerw zachowują się zgodnie z obowiązującymi w szkole zasadami i normami: spacerują po korytarzu, rozmawiają, grają w tenisa stołowego w holu przed salą gimnastyczną.

W świetle przeprowadzonych badań zasadne jest stwierdzenie, że w szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów i zagrożeń, co potwierdzają wypowiedzi dyrektora, rodziców i analiza dokumentów. Ponad połowa ankietowanych rodziców (80/84) twierdzi, że otrzymuje informacje na temat zagrożeń występujących w szkole. Z wywiadu z dyrektorem wynika, że diagnoza zachowań uczniów szkoły odbywa się poprzez:

- analizę ocen z zachowania i frekwencji,
- analizę uwag w dziennikach lekcyjnych i zeszytach uwag,
- obserwację uczniów w czasie przerw, zajęć, uroczystości, wycieczek szkolnych,
- wykorzystanie zapisów monitoringu wizyjnego,
- analizę informacji otrzymanych w trakcie rozmów z nauczycielami, pracownikami szkoły, rodzicami, pedagogiem, kuratorem sądowym,
- analizę dokumentacji szkolnej.

Dyrektor w swojej wypowiedzi wskazał, w jaki sposób w szkole pozyskuje się wiedzę na temat zagrożeń uczniów. Jest to:

- obserwacja zajęć prowadzonych przez nauczycieli (lekcje, apele, zajęcia pozalekcyjne),
- ewaluacja Programu Profilaktyki,
- ewaluacja Programu Wychowawczego,
- ewaluacja klasowych planów pracy wychowawczej,
- analiza spisywanych kontraktów uczeń - nauczyciel,
- analiza opinii z poradni psychologiczno - pedagogicznej,
- analiza przyczyn niepowodzeń szkolnych,
- analiza sytuacji rodzinnej ucznia.

Z analizy dokumentacji wynika, że w roku szkolnym 2010/11, dokonano ewaluacji Programu Wychowawczego „Ja z innymi” i Programu Profilaktyki. W trakcie przeprowadzania ewaluacji ankietowano uczniów, nauczycieli i rodziców w zakresie rodzajów zagrożeń występujących w środowisku szkolnym i pozaszkolnym ucznia. Poza tym, w związku z badaniem niezadowolających wyników kształcenia, dokonano diagnozy zagrożeń uczniów i ich wpływu na funkcjonowanie uczniów w szkole. Pedagog szkolny prowadzi również ankiety ewaluacyjne, mające na celu określenie stopnia efektywności podejmowanych przez szkołę działań profilaktycznych.

Dokonana analiza wypowiedzi dyrektora, rodziców, pracowników niepedagogicznych oraz analiza dokumentów i obserwacji placówki prowadzi do wniosku, że w szkole podejmowane są działania wychowawcze mające na celu zmniejszenie zagrożeń oraz wzmocnienie pożądaných zachowań.

W opinii dyrektora zmniejszaniu zagrożeń oraz wzmocnienie pożądaných zachowań służy:

- konsekwentne zwracanie uwagi na zachowania niepożądane (zawieranie kontraktów z uczniami, rodzicami),
- pochwały i nagrody za postawy właściwe, prezentowanie osiągnięć uczniów (puchary i dyplomów na korytarzach szkolnych w gablotach oraz informacje na stronie internetowej szkoły),
- szkolenie uczniów i nauczycieli prowadzone przez przedstawicieli Wydziału Prewencji z Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach na temat: „Cyberprzemoc”, „Bezpieczne ferie „Internet-Bezpiecznie on-line”,
- udział w programie i próba pozyskania Honorowego Certyfikatu „Szkoła Bezpieczna i Przyjazna Uczniom”,
- realizacja programów: „Szkoła dobrego wyboru”, „Stop patologiom”, „Trzymaj formę”, „Przemocy mówimy NIE”,
- udział w kampanii „Białej wstążki”,
- udział uczniów w szkoleniu: „Metoda ART – Trening Zastępowania Agresji”,
- „Klub fair Play”,
- analiza przyczyn niepowodzeń szkolnych,

- rozpoznanie sytuacji środowiska rodzinnego ucznia,
- analiza spisywanych kontraktów uczeń - nauczyciel,
- ewaluacja Programu Wychowawczego i Profilaktyki,
- stosowanie systemu nagród,
- zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych.

Zdecydowana większość rodziców uczestniczących w wywiadzie oraz ponad połowa biorących udział w badaniu ankietowym jest zdania, że nauczyciele szybko reagują na niewłaściwe (56/84) i ryzykowne (51/84) zachowania uczniów. Ponadto 62 z 84 ankietowanych rodziców twierdzi, że pozytywne zachowania dzieci są dostrzegane i chwalone (54/84) przez nauczycieli. Wszyscy respondenci podkreślali, że każde niewłaściwe zachowanie uczniów i wynikające z niego zagrożenie powoduje natychmiastowe działanie zespołu wychowawczego w celu wyeliminowania problemu. Rozmówcy (rodzice i pracownicy niepedagogiczni) podkreślali, że nauczyciele szybko reagują na niewłaściwe zachowania uczniów. Zwrócili również uwagę na to, że sytuacje tzw. trudne zdarzają się w szkole, a jest ich coraz mniej. W ich przekonaniu szkoła podejmuje wiele działań, aby eliminować niewłaściwe zachowania uczniów i wzmacniać właściwe. W tym celu organizowane są wzmożone dyżury nauczycielskie, stosowana jest wcześniejsza reakcja na złe zachowanie, zanim pojawi się problem. Realizowane są programy profilaktyczne np. "Biała Wstążka", organizuje się spotkania z policją. Pozytywne zachowania uczniów są chwalone przez nauczycieli, co potwierdziła obserwacja szkoły. W dokumentacji szkolnej znajdują się informacje dotyczące działań profilaktycznych i wychowawczych prowadzonych przez placówkę.

Kolejnym argumentem wskazującym na spełnienie wymagania jest fakt, że w szkole prowadzi się analizę podejmowanych działań mających na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań, co potwierdzają wypowiedzi dyrektora i nauczycieli. Zdaniem rozmówców wszystkie prowadzone w szkole działania profilaktyczne są analizowane i poddawane ewaluacji. Analizie poddawane są informacje o zachowaniu uczniów zebrane z różnych źródeł (w szkole i poza nią) oraz podczas obserwacji wychowanków w różnych sytuacjach. W opinii rozmówców ważnym źródłem informacji są zapisy w dokumentacji przebiegu nauczania, wyniki ankiet dotyczących, np. bezpieczeństwa oraz analiza opinii z poradni psychologiczno - pedagogicznej, osiągnięć uczniów i frekwencji. Zebrane informacje poddawane są analizie w zespołach wychowawczych lub podczas posiedzeń rady pedagogicznej. Miernikiem pozytywnych działań wychowawczych jest brak zdarzeń związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych, zmniejszenie zachowań niepożądanych. Efekty podejmowanych działań badane są przez obserwację i analizę zdarzeń niepożądanych, a także stopnia zaangażowania uczniów w działania pożądane, np. udział w akcjach charytatywnych, ekologicznych, organizacja happeningów, uroczystości szkolnych.

Bardzo ważne jest to, że działania mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań są w razie potrzeby modyfikowane. Tak twierdzą wszyscy respondenci biorący udział w badaniu: dyrektor, nauczyciele oraz partnerzy szkoły i przedstawiciele organu prowadzącego. Zdaniem respondentów wprowadza się zmiany w zależności od zaistniałych problemów i potrzeb uczniów. Przykładem modyfikacji działań jest wprowadzenie w szkole zasady pisanie kontraktów klasowych na początku roku szkolnego, zakazu opuszczania szkoły w czasie zajęć bez uprzedniej zgody rodziców i nauczyciela, prowadzenie diagnozy zachowań uczniów i zagrożeń. Co roku w szkole analizuje się klasowe plany pracy wychowawczej, a w roku 2010/2011 dokonano ewaluacji Programu Profilaktyki i Programu Wychowawczego oraz dokonano ich modyfikacji w oparciu o wnioski wynikające z analizy ankiet skierowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli. W związku z występowaniem dużej ilości zachowań agresywnych przeprowadzono szkolenie rady pedagogicznej, uczniów i rodziców w zakresie przeciwdziałania zachowaniom agresywnym i radzenia z nimi. Założono „Klub Fair Play”, położono nacisk na realizację programów profilaktycznych, np.: „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Jak przeciwdziałać przemocy w szkole?”, „Trening Zastępowania Agresji”. W opinii partnerów szkoła kładzie duży nacisk na realizację programów profilaktycznych (np. „Spójrz inaczej”, „Nie pal przy mnie!”, „Czyste powietrze”), zdrowotnych (np. „Kleszcz mały, czy duży - nic dobrego nie wróży”) oraz realizację projektów unijnych umożliwiających rozwój umiejętności i zdolności uczniów (np. „Kompetencje nauczycieli w szkołach w gminach w Dolinie Rospudy”).

Istotny jest fakt, że podczas modyfikacji działań wychowawczych uwzględnia się inicjatywy uczących się, o czym świadczą wypowiedzi uczniów, dyrektora i nauczycieli. Z ankiety dla nauczycieli wynika, że większość (21/24) podejmując działania wychowawcze uwzględnia inicjatywę i opinie uczniów. Respondenci podają, że przykładem zgłaszanych i uwzględnianych inicjatyw uczniów jest tematyka godzin wychowawczych, tematyka spotkań z pedagogiem, działania charytatywne, rekreacyjno – sportowe, organizacja uroczystości szkolnych oraz dyżurów samorządu uczniowskiego, który organizuje gry i zabawy w czasie przerw dla dzieci z klas młodszych. Zdaniem uczniów uczestniczących w wywiadzie mają oni wpływ na tematykę godzin wychowawczych, wybór opiekuna samorządu i „prowadzenie samorządu uczniowskiego zgodnie z zasadami demokratycznymi” oraz na dokonywanie

zmian w systemie kar i nagród.

Na zakończenie warto podkreślić, że wszyscy respondenci biorący udział w badaniu potwierdzili, że większość uczniów prezentuje zachowania zgodne z oczekiwaniami, zna obowiązujące w szkole normy i stara się ich przestrzegać. Większość uczniów wywiązuje się ze swoich obowiązków szkolnych, nosi właściwy strój, przestrzega zasad kulturalnego zachowania w szkole i miejscach publicznych. Zdaniem wszystkich uczestników badania, jeżeli w szkole pojawią się niepożądane zachowania uczniów to jest szybka reakcja nauczycieli. Nauczyciele stwierdzili, że dzięki podjętym działaniom większość uczniów respektuje normy społeczne, ale są też tacy wychowankowie, którzy łamią obowiązujące zasady. Według pracowników niepedagogicznych szkoła oczekuje od uczniów m.in.: szacunku dla osób starszych i rówieśników, przestrzegania regulaminu szkoły, prawdomówności, poszanowania mienia szkolnego, angażowania się w działania szkoły, godnego jej reprezentowania oraz postawy patriotyzmu. W opinii rozmówców, zdecydowana większość uczniów postępuje zgodnie z tymi wymaganiami. Dzieci dbają o porządek, "mówią dzień dobry", pomagają słabszym. Uczniowie szkoły w zdecydowanej większości respektują zasady postępowania, ale zdarzają się też niewłaściwe zachowania (wulgaryzmy, przezwiska, palenie papierosów, ucieczki z lekcji). Dyrektor w ankiecie podał, że w ostatnich dwóch latach były udzielane kary statutowe:

- w roku szkolnym 2010/2011 - 6 uczniów otrzymało naganą za nieprzestrzeganie regulaminu szkoły i lekceważenie obowiązku szkolnego,
- w roku szkolnym 2011/2012 - 7 uczniów otrzymało naganą za nieprzestrzeganie regulaminu szkoły oraz zawarto kontrakty z 3 uczniami i ich rodzicami w związku z łamaniem zasad obowiązujących w szkole.

W trakcie obserwacji zajęć i placówki większość uczniów zachowywała się zgodnie z obowiązującymi normami społecznymi.

Poziom spełniania wymagania: C

Wnioski z ewaluacji:

1. Dyrektor i nauczyciele dokonują bardzo wnikliwej analizy osiągnięć uczniów, w tym wyników egzaminów zewnętrznych a formułowane wnioski dają możliwość doskonalenia warsztatu pracy nauczycieli i podnoszenia efektywności kształcenia.
2. Pracownicy Gimnazjum w Filipowie dokładają wielu starań aby minimalizować skutki niekorzystnych czynników społecznych i ekonomicznych występujących w środowisku, w którym funkcjonują uczniowie.
3. Większość uczniów angażuje się w zajęcia szkolne i uczestniczy w formach pozalekcyjnych, ponieważ szkoła podejmuje inicjatywy zmierzające do aktywizowania swych uczniów. Wszyscy respondenci podkreślali aktywny udział uczniów w przedsięwzięciach lokalnych.
4. Wszyscy uczniowie znają obowiązujące w szkole zasady i wiedzą jakich zachowań się od nich oczekuje, w przeważającej większości starają się prezentować właściwe postawy, ponieważ „imię patrona szkoły do tego zobowiązuje”.
5. Działania wychowawcze i profilaktyczne podejmowane przez szkołę są analizowane, oceniane oraz modyfikowane, a większość rodziców jest zadowolona z szybkiej reakcji szkoły na zachowania niewłaściwe.

Wymaganie	Poziom spełniania wymagania
Obszar: Efekty	
Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe	B
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności	C
Uczniowie są aktywni	B
Respektowane są normy społeczne	C

Raport sporządzili:

- Ewa Markowska
- Elżbieta Arciszewska

z up. PODLASKIEGO KURATORA OŚWIATY

mgr Wiesława Cwiklińska
Wicekurator Oświaty

Kurator Oświaty:

.....